

2.2.4. Małopolski Szlak Architektury Drewnianej⁹

W ostatnich latach pojawiły się nowe formy turystyki związane z promocją Małopolski (oraz Polski) — są to tzw. szlaki tematyczne. Zostały oznakowane: „Szlak Romański”, „Szlak Gotycki”, „Szlak Cysterski”, „Małopolski Szlak Owocowy”, „Małopolski Szlak Techniki”, „Szlak Cerkwi Łemkowskich”, „Turystyczny Szlak Kolejowy przez Karpaty”, „Małopolska Trasa UNESCO”, „Małopolski Szlak Papieski PTTK”, trasa „Śladami Żydów Małopolskich”. Szlaki te umożliwiają turystom i odwiedzającym poznanie różnorodnych atrakcji turystycznych położonych na terenie województwa.

Jedną z ciekawszych atrakcji tego typu jest „Małopolski Szlak Architektury Drewnianej”. Został on stworzony na wzór tras turystycznych „Zamki nad Loarą” we Francji, „Romantischen strasse” we Frankonii w Niemczech oraz „Burgenstrasse” we Frankonii i w Czechach. Szlak ma na celu ocalenie od zapomnienia zabytków specyficznej architektury drewnianej, kultury i sztuki ludowej Małopolski oraz promowanie regionu wśród turystów krajowych i zagranicznych. Liczy 1500 km (podzielonych na 9 tras) i obejmuje 237 obiektów i zespołów obiektów: kościołów, cerkwi, kaplic, dzwonnicy, plebani, dworów, willi, spichlerzy, karczem, zagród i chałup wiejskich, skansenów oraz zespołów zabudowy drewnianej. Obiekty te zostały podzielone na 5 rodzajów:

- kościoły — łącznie z kaplicami, kapliczkami i dzwonicami (132 obiekty),
- cerkwie (40),
- skanseny (8),
- dwory — łącznie z pałacami, dworkami i willami (17),
- zabudowy — łącznie z wszystkimi pozostałymi obiektami architektury drewnianej (40).

Wszystkie obiekty są oznakowane specjalnymi tablicami informacyjnymi wraz z mapami oraz ponad 600 drogowskazami. Do największych zabytków należą 4 kościoły wpisane 3 lipca 2003 r. na Listę Światowego Dziedzictwa Kultury UNESCO: kościół pw. św. Michała Archaniola w Binarowej, kościół pw. św. Michała Archaniola w Dębnie, kościół pw. św. Leonarda w Lipnicy Murowanej oraz kościół pw. świętych Filipa i Jakuba Apostołów w Sękowej.

Obiekty architektury drewnianej położone są na terenie wszystkich powiatów, najwięcej jest ich w powiecie nowosądeckim (41) oraz gorlickim (35), a najmniej — w powiecie proszowickim (1), wielickim (2) i w Tarnowie (2).

W Polsce istnieją jeszcze tylko dwa tego typu szlaki: na terenie województwa śląskiego oraz podkarpackiego.

⁹ Opracowanie na podstawie publikacji *Szlak Architektury Drewnianej. Małopolska*, wyd. Bezdroża, Kraków 2005 oraz strony internetowej <http://szlak.wrotamalopolski.pl>

TABL. X. OBIEKTY I ZESPOŁY OBIEKTÓW NA „MAŁOPOLSKIM SZLAKU ARCHITEKTURY DREWNIANEJ” WEDŁUG RODZAJÓW OBIEKTÓW I POWIATÓW W 2005 R.
BUILDINGS AND COMPLEXES OF BUILDINGS ON THE “MAŁOPOLSKI TRAIL OF WOODEN ARCHITECTURE” BY TYPE OF BUILDINGS AND POWIATS IN 2005

POWIATY POWIATS	Ogółem <i>Total</i>	Kościóły <i>Churches</i>	Cerkwie <i>Orthodox churches</i>	Skanseny <i>Heritage parks</i>	Dwory <i>Manors</i>	Zabudowa <i>Building complex</i>
OGÓŁEM	237	132	40	8	17	40
TOTAL						
Bocheński	12	9	–	–	1	2
Brzeski	14	7	–	–	1	6
Chrzanowski	3	1	–	1	–	1
Dąbrowski	3	2	–	–	–	1
Gorlicki	35	12	21	1	–	1
Krakowski	14	12	–	–	1	1
Limanowski	15	12	–	–	2	1
Miechowski	3	2	–	–	1	–
Myślenicki	7	5	–	1	1	–
Nowosądecki	41	13	19	1	2	6
Nowotarski	22	13	–	1	1	7
Olkuski	3	2	–	–	1	–
Oświęcimski	8	7	–	–	–	1
Proszowicki	1	1	–	–	–	–
Suski	7	3	–	2	–	2
Tarnowski	12	8	–	–	–	4
Tatrzański	17	7	–	–	5	5
Wadowicki	8	7	–	–	–	1
Wielicki	2	1	–	–	1	–
M. Kraków	5	4	–	–	–	1
M. Nowy Sącz	3	2	–	1	–	–
M. Tarnów	2	2	–	–	–	–

TABL. XI. OBIEKTY I ZESPOŁY OBIEKTÓW NA „MAŁOPOLSKIM SZLAKU ARCHITEKTURY DREWNIANEJ” WEDŁUG RODZAJÓW OBIEKTÓW I TRAS W 2005 R.
BUILDINGS AND COMPLEXES OF BUILDINGS ON THE “MAŁOPOLSKI TRAIL OF WOODEN ARCHITECTURE” BY TYPE OF BUILDINGS AND ROUTES IN 2005

WYSZCZEGÓLNIENIE <i>SPECIFICATION</i>	Ogółem <i>Total</i>	Kościóły <i>Churches</i>	Cerkwie <i>Orthodox churches</i>	Skanseny <i>Heritage parks</i>	Dwory <i>Manors</i>	Zabudowa <i>Building complex</i>
OGÓŁEM	237	132	40	8	17	40
TOTAL						
I Region Jurajsko-Oświęcimski <i>Jurajsko-Oświęcimski Region</i>	38	30	–	1	2	5
IA wariant Mogiła-Proszowice	7	6	–	–	1	–
<i>Mogiła-Proszowice variant</i>						
II Region Nadwiślański	28	17	–	–	2	9
<i>Nadwiślański Region</i>						
III Region Podhalańsko-Pieniński ... <i>Podhalańsko-Pieniński Region</i>	48	25	–	3	6	14
IV Region Pogórza Beskidzkiego <i>Region of the Beskids foothills</i>	50	35	1	4	4	6
IVA wariant Nowy Sącz-Limanowa... <i>Nowy Sącz-Limanowa variant</i>	7	6	–	–	1	–
IVB wariant Nowy Sącz-Krynica	15	2	10	–	–	3
<i>Nowy Sącz-Krynica variant</i>						
V Region Krynicko-Gorlicki	41	8	29	–	1	3
<i>Krynicko-Gorlicki Region</i>						
VI trasa łącznikowa	3	3	–	–	–	–
<i>linking route</i>						